

Staatssecretaris

RWS Bestuursstaf

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T 088 797 0050
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon 10.2.e
drs. [redacted]

T [redacted]
[redacted]@rws.nl

Datum
29 oktober 2019

Kenmerk
RWS-2019/

Bijlage(n)
1

beslisnota

Thermisch Gereinigde Grond, voortgang
inventarisatie Rijkswaterstaat, rapport Tauw
vervolgfase controleonderzoek

Inleiding

Met deze nota vraag ik uw besluit over het vervolg (uitvoeren controleonderzoek in het veld) op het bijgevoegde Inventariserend onderzoek Thermisch Gereinigde Grond (TGG) in Rijkswaterstaatwerken (bijlage rapport Tauw).

In mijn nota van 14 december 2018 (RWS-2019/50760) heb ik u geïnformeerd over het inventariserend onderzoek naar TGG in de werken van Rijkswaterstaat (RWS). Met de resultaten van het inventariserend onderzoek is nu een overzicht en een ranking van locaties voorhanden. Maar er kan nog geen uitspraak worden gedaan over het al dan niet daadwerkelijk optreden van effecten ten gevolge van de aanwezigheid van TGG in de geïnventariseerde RWS werken. Vanuit de zorgplicht en om over effecten een uitspraak te kunnen doen werkt RWS op dit moment aan de opzet van een vervolg controleonderzoek. Een controleonderzoek is nodig om te constateren of er rond de toegepaste TGG in werken daadwerkelijk effecten zijn te meten. Vervolgens is per situatie nader te bepalen of er eventueel maatregelen nodig zijn. Het controle onderzoek inhoudelijk opzetten is door de materie ingewikkeld. De start van de uitvoering is voorzien in 2020.

Besluit

Met deze nota vraag ik uw besluit over:

1. Het uitvoeren van het controleonderzoek in de periode 2020-2023. RWS volgt de resultaten van het inventariserend onderzoek (blz 64 rapport) en start na het opstellen van de aanpak in 2020 met controleonderzoek bij de RWS-werken:
 - A4 Omlegging Steenbergen;
 - A5 Westrandweg Amsterdam;
 - Groote Zaag bij Krimpen a/d Lek;
 - A2 Rondweg Den Bosch;
 - A7 Hoorn afrit 9.
2. Het intern RWS en extern openbaar maken van het inventariserend onderzoek. Het onderzoek zal gebruikt worden bij het informeren van de HID's en de (bestuurlijke) omgeving van betreffende locaties. Ook zal het

onderzoek verstrekt worden aan belanghebbenden, denk hierbij aan de TGG producenten.

Op dit moment werkt RWS nog aan de opzet van het controleonderzoek en de verdere aanpak. Ik geef u in overweging om de Tweede Kamer te informeren over de vervolgaanpak en het inventariserende onderzoek.

Communicatie

In de externe communicatie zal RWS de volgende hoofdlijn hanteren: RWS is beheerder van areaal en heeft als zodanig een zorgplicht. Na de berichtgeving rond de thermisch gereinigde grond en ATM Moerdijk, heeft RWS onderzocht waar de TGG ligt. Om eventuele effecten van de toepassing uit te kunnen sluiten verricht RWS een controleonderzoek.

Wanneer areaal in beheer is overgedragen zal RWS de huidige beheerder informeren en op verzoek (onder)steunen met kennis.

Toelichting

In het kader van hergebruik is in de werken van Rijkswaterstaat thermisch gereinigde grond (TGG) toegepast. In 2017 werd duidelijk dat de TGG van producent ATM milieuproblemen kan veroorzaken. Naar aanleiding van de TGG in de Westdijk van het Waterschap Vallei en Veluwe en de dijk bij Perkpolder van RWS, heeft RWS de toepassing van TGG in haar werken stopgezet. Voor beide locaties geldt dat de toepassing van TGG niet tot gezondheidsrisico's leidt.

Ten aanzien van werken waar TGG geldt de zorgplicht. Om de zorgplicht in te vullen

In 2017 is een eerste overzicht verkregen van werken waar mogelijk TGG is toegepast. Hierbij is zo goed mogelijk het spoor gevolgd van producent en aannemer. In dit geval ATM Moerdijk en het bedrijf Martens en Van Oord. Eerst zijn de werken geïdentificeerd, waarbij is nagegaan of deze in beheer zijn van RWS danwel dat er sprake is van een werk dat in beheer was van RWS. Het gaat met name om wegen, enkele dijken en een natuurcompensatiemaatregel.

In 2018 is het adviesbureau Tauw bijgeschakeld. Het bijgaande inventariserende onderzoeksrapport analyseert met een Multi Criteria Analyse de verkregen informatie van de totaal 30 werken (overzicht blz 8/9). Zoals hiervoor gezegd zijn niet alle werken in beheer bij RWS. Verder bevatten 3 werken geen TGG, bleek één locatie 'Beelen' géén werk, bleek één werk (Krimpen aan de Lek) dubbel in de lijst opgenomen, en één werk (Perkpolder) is reeds bekend en wordt gemonitord. Dat brengt het totaal op 25 werken.

De informatie is gebruikt voor een kwalitatieve beoordeling van mogelijke effecten en een onderlinge rangorde op de kans van optreden van effecten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in twee effecten:

- verspreiding van stoffen uit de TGG naar de omgeving kan effect hebben op de bodem- en grondwaterkwaliteit en daarmee op gebruiksfuncties;
- deformatie (bijv. scheurvorming of afschuiving) door het civieltechnisch gedrag van de TGG al dan niet in samenspel met de instabiliteit van de onderliggende bodem.

Over de milieuhygiënische en civieltechnische kwaliteit van de TGG die in de RWS-werken is toegepast is wel enige informatie bekend maar dit is onvoldoende om harde conclusies te kunnen trekken of er daadwerkelijke effecten per werk

optreden. Het inventariserend onderzoek geeft slechts een beeld en een onderlinge rangorde van de RWS-werken op grond van de ingeschatte kans op het optreden van de twee eerder genoemde effecten.

Of er daadwerkelijk een effect te constateren is, kan alleen door de uitvoering van controleonderzoek ter plekke worden vastgesteld.

Vanwege een verder invulling van de zorgplicht werkt RWS daarom aan de opzet van een vervolgaanpak. Hierbij wordt zekerheidshalve een controleonderzoek op effecten uitgevoerd in de periode 2020 – 2023, beginnend met de werken met de grootste ingeschatte kans op effecten. RWS werkt opzet van het controleonderzoek nu uit. En in 2020 start RWS met controleonderzoeken volgens de eerdergenoemde rangorde bij de RWS-werken:

- A4 Omlegging Steenbergem;
- A5 Westrandweg Amsterdam;
- Groote Zaag bij Krimpen a/d Lek;
- A2 Rondweg Den Bosch;
- A7 Hoorn afrit 9.

Uit de aanpak volgt dat effecten, passende maatregelen en kosten per situatie beoordeeld worden. De ervaring met de dijk bij Perkpolder leert dat onderzoek veel tijd kost omdat processen in de grond langzaam werken. Zo vertoont bijvoorbeeld de TGG in de dijk bij Perkpolder op dit moment géén effecten. Desalniettemin wordt dit werk zekerheidshalve over langere tijd gemonitord. Pas na het controleonderzoek kan een inhoudelijke afweging worden gemaakt over eventuele passende vervolgmaatregelen. Een extra complicatie kan ontstaan als bij het controleonderzoek ook de aanwezigheid van pfas wordt gemeten.

Het doorzetten van het controleonderzoek brengt extra kosten met zich mee. Voor voorbereiding, coördinatie en begeleiding is er vanaf 2020 circa 2 fte mensinzet nodig vanuit RWS. Voor de uitvoering van controleonderzoeken, is de schatting dat hiervoor een budget nodig is van minimaal € 700.000,- incl. BTW per jaar, gedurende vier jaar. In de dekking van deze extra kosten kan voorzien worden door een oude aanbestedingsmeevaller van 5 miljoen van het project Natuurcompensatie Perkpolder deels te herbestemmen voor dit controleonderzoek. RWS zal dit voorstellen aan DGWB in het reguliere begrotingsoverleg.

De kosten van eventuele maatregelen zijn op dit moment niet te benoemen, dit vanwege de bandbreedte welke varieert van niets doen tot monitoren, maatregelen ter plekke nemen of opnieuw construeren van het werk.

Het aantal locaties en de afweging over maatregelen, vragen samenwerking rond beleid, omgeving en handhaving. DGWB, RWS en ILT zullen in de aanpak dan ook gezamenlijk optrekken. Verder is RWS in overleg met DGWB en ILT over de verbetering van de regelgeving en werking in de keten. Hiervan wordt u separaat op te hoogte gesteld.

De Directeur-Generaal Rijkswaterstaat,

